

Rok II.



Nr. 5 (17).

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Maj 1930 r.

T R E Ś Ć.

Część urzędowa.

A. (Zarządzenia ogólne).

Pozycja.	Str.
57. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 17/IV 1930 roku Nr. II.-7752/30 do Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych w Okręgu w sprawie zaświadczeń o sprawności fizycznej przy zgłaszaniu się do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich	111
58. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 28/III 1930 r. Nr. I-KN.3785/30 do Panów Inspektorów Szkolnych i Dyrekcji państwowych seminarjów nauczycielskich w Okręgu w sprawie wypożyczania wydawnictwa Min. W. R. i O. P. p. t. „Potrzeby Szkolnictwa Powszechnego“	111
59. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 4/IV 1930 roku Nr. O. 7622/30 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego i Państwowego Pedagogjum w Lublinie w sprawie przekazywania walut obcych zagranicę	112
60. Odpis z odpisu Okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie obowiązków lekarzy powiatowych w zakresie wydawania urzędowych świadectw stanu zdrowia	112
61. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 15/IV 1930 r. Nr. O. 8533/30 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państw. Pedagogjum w Lublinie w sprawie „Tygodnia Emigranta Polaka“	115

B. (Szkolnictwo powszechne).

62. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dn. 17/IV. 1930 r. Nr. O. 8870/30 do Panów Inspektorów Szkolnych, kierownictw i nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych w Okręgu w sprawie wycieczek szkolnych	115
--	-----

2700 eqn
DRUKARNIA PAŃSTWOWA
w LUBLINIE

Pozycja.

Str.

63. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 18/VI 1930 r. Nr. I. 9008/30 do P. P. Inspektorów szkolnych, Kierownictw i nauczycielstwa publicznych szkół powsz. w Okręgu w sprawie właściwego skierowywania młodzieży 116

C. (Szkolnictwo średnie ogólnokształcące)

64. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dn. 10/IV.1930 r. Nr. I. K. N -6907/30 do Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich Okręgu w sprawie „Poradnika” . . . 117
65. Ruch służbowy 118
66. Komunikaty urzędowe 119

67.

Część nieurzędowa.

- J. Komornicka — O piękno mowy polskiej 122
- Marjan Pęczalski — przyczynek do sprawy wychowawczego oddziaływania na młodzież szkolną 123
- Z prasy wojewódzkiej 126
- Nowe wydawnictwa 126
- Komunikat 127



A (Zarządzenia ogólne).

57.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 17/IV. 1930 r. Nr. II-7752/30

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych w Okręgu

w sprawie zaświadczeń o sprawności fizycznej przy zgłaszaniu się do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich.

Na mocy upoważnienia Min. W. R. i O. P. wyrażonego w piśmie z dn. 28.III 1930 r. Nr. II-7184/30 i wobec występujących trudności z uzyskiwaniem przez petentów, zgłaszających się do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich według rozporządzenia Ministra W.R. i O.P. z dn. 9.X 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18, poz. 185), świadectw praktycznej umiejętności prowadzenia zabaw i gier ruchowych, względnie świadectw usprawnienia sportowego, przewidzianych w punkcie f § 1 wymienionego rozporządzenia, upoważniam do wydawania tych świadectw, w okresie aż do odwołania p. Józefa Mazia, instruktora wychowania fizycznego w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego. Zechcą Dykrecje zawiadomić zainteresowanych nauczycieli, że wspomniane świadectwa będzie p. instruktor wychowania fizycznego wydawał bądź na podstawie bezpośredniego sprawdzenia sprawności kandydata (egzaminu), bądź na podstawie zaświadczenia, wystawionego kandydatowi albo przez dykrecję odnośnej szkoły, jeśli kandydatem tym jest nauczyciel czynny, albo przez odpowiednią instytucję, służącą celom wychowania fizycznego lub sportu.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

58.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 28/III. 1930 r. Nr. I-KN. 3785/30

do Panów Inspektorów Szkolnych i Dyrekcyj państwowych seminarjów nauczycielskich w Okręgu

w sprawie wypożyczenia wydawnictwa Min. W. R. i O. P. p. t. „Potrzeby Szkolnictwa Powszechnego”.

Dla umożliwienia i uprzyśtępnienia nauczycielstwu szkół powszechnych korzystania z wydawnictwa Ministerstwa p. t. „Potrzeby szkolnictwa powszechnego w okresie wzmożonego przyrostu dzieci” w opracowaniu Dr. M. Falskiego, zarządzam, by Panowie Inspektorowie i Dykrecje seminarjów nauczycielskich wypożyczały omawiane wydawnictwo zrzeczeniem nauczycielskim, a także i poszczególnym nauczycielom z zastrzeżeniem pokrycia przez wypożyczającego kosztów kupna wydawnictwa (cena 10 złotych) w razie zgubienia lub zniszczenia.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 4/IV. 1930 r. Nr. O-7622/30

do P.P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego i Państwowego Pedagogjum w Lublinie

w sprawie przekazywania walut obcych zagranicę.

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 29 marca 1930 r. Nr. I. R.-3921/30 wyjaśniło, że poczynając od 1 kwietnia 1930 r., urzędy państwowe będą mogły nabywać waluty obce w Banku Polskim i przekazywać je zagranicę bez uprzedniego wyjednywania zezwolenia Ministerstwa Skarbu.

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania w związku z okólnikiem Kuratorjum z dnia 23 I. 1930 r. Nr. O-1015/30 (Dz. Urz. Kuratorjum Nr. 2, poz. 16) z zaznaczeniem, że przy zawieraniu umów na zakup przedmiotów zagranicą należy nadal stosować postanowienia okólnika Ministerstwa Nr. I. R.-15041/29 z dnia 9. I. 30 r.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

60.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

—o—

Nr. Z. O. 2855/28.

Odpis z odpisu.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1928 r.

Obowiązki lekarzy powiatowych w zakresie wydawania urzędowych świadectw stanu zdrowia.

Do

Panów Wojewodów

i Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 kwietnia 1928 r. o uchyleniu rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 1 lipca 1920 r. w przedmiocie urzędowych świadectw zdrowia wraz ze zmianami, wprowadzonymi do tego rozporządzenia przez rozporządzenie z dnia 3 września 1921 r. i z dnia 7 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 518), wyjaśnia się co następuje:

Przytoczone na wstępie rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych uchyła tylko przepis generalny, stanowiący, iż lekarze powiatowi mają obowiązek wydawania bądź na żądanie władz państwowych, bądź na prośbę stron urzędowych świadectw lekarskich w każdym wypadku, gdy świadectwo to ma być w następstwie przedstawione władzy, względnie instytucji państwowej. Ten przepis generalny został zniesiony. Pozostają na-

tomiast w mocy przepisy specjalne tych wszystkich ustaw i rozporządzeń, w myśl których, decyzja władzy ma być oparta między innymi i na urzędowym świadectwie lekarskim.

W obecnym przeto stanie rzeczy obowiązek lekarzy powiatowych do wydawania urzędowych świadectw lekarskich ograniczać się będzie w zasadzie do przypadków, gdy wydawanie urzędowych świadectw lekarskich zostanie polecone lekarzom powiatowym na mocy specjalnych zarządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych.

Poniżej przypomina się te najważniejsze i najczęściej zachodzące w praktyce przypadki, w których lekarze powiatowi są obowiązani do przeprowadzania badań lekarskich oraz wydawania na podstawie tych badań orzeczeń (świadectw) lekarskich dla użytku władz i instytucji państwowych.

1. Badanie kandydatów do służby państwowej w myśl art. 6 ustawy o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164 ex 1922) oraz odpowiednich postanowień innych analogicznych ustaw (pragmatyki nauczycielskiej i t. p.).

2. Badanie funkcjonariuszy państwowych dla celów, przewidzianych w ustawie o państwowej służbie cywilnej oraz odpowiednich postanowień innych analogicznych ustaw.

3. Badanie funkcjonariuszy państwowych dla celów, przewidzianych w ustawie emerytalnej.

4. Badanie lekarskie, przeprowadzone na żądanie władz i organów sądowych.

5. Badanie osób, starających się o zagraniczne paszporty ulgowe w celu przeprowadzenia kuracji (rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 1928 roku w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 191).

6. Badanie kierowców samochodowych, względnie kandydatów na tych kierowców w wypadkach, gdy zbadanie zarządzi wojewódzka władza administracji ogólnej w myśl przepisów § 59 punkt 4 lub § 80 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, z dnia 27 stycznia 1928 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 396).

7. Badanie, wynikające z ustawy z dnia 18 III.1921 r. o zaopatrywaniu inwalidów i wdów po poległych (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 195) oraz rozporządzenia wykonawczego do niej (Dz. U. R. P. Nr. 132 ex 1923).

8. Badanie poborowych.

9. Badanie rodzin poborowych (kobiet) dla stwierdzenia stopnia utraty zdolności do pracy w myśl § 375 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 252 ex 1925).

Poza temi przypadkami oraz przypadkami, przewidzianymi w innych jeszcze przepisach specjalnych, włącza się do obowiązków lekarzy powiatowych:

1. badanie dla użytku władz administracyjnych osób, podlegających karze odbycia aresztu w przypadkach, gdy chodzi o stwierdzenie koniecz-

ności przesunięcia terminu odbywania kary aresztu ze względu na stan zdrowia,

2. badanie dla użytku władz administracyjnych obcokrajowców w przypadkach, gdy chodzi o stwierdzenie potrzeby przedłużenia im prawa pobytu w Polsce z powodu choroby.

(—) *Pietrzyński*

Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia.

**Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego**

—o—

Warszawa

Dnia 8 kwietnia 1930 roku.

Nr. 1. Prez-2371/30.

Badanie kandydatów na woźnych
szkolnych przez lekarzy powiatowych.
Odpowiedź na pismo z dnia 5 marca
1930 r. Nr. O-4584/30.

**Do Kuratorjum Okręgu
Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że kierowanie kandydatów na woźnych szkolnych do lekarzy powiatowych celem zbadania stanu ich zdrowia na podstawie powołanego w piśmie Kuratorjum art. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 1.VII 1923 r. w przedmiocie urzędowych świadectw zdrowia (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 365) nie posiada obecnie mocy prawnej, gdyż powyższe rozporządzenie zostało uchylone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27.IV 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 518).

W sprawie obowiązków lekarzy powiatowych w zakresie wydawania urzędowych świadectw stanu zdrowia obowiązuje z dniem 1.VIII 1928 r. pismo okólnie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 1.VIII. 1928 L. Z. O. 2855/28.

Naczelnik Wydziału (—) *Dr. M. Pollak.*

KURATORJUM

Okręgu Szkolnego Lubelskiego

Dnia 15 kwietnia 1930 r.

Nr. O - 8498/30

**P.P. Inspektorom szkolnym, Dyrekcjom państwowych
szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczy-
cielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyż. Kursowi Naucz.
i Państwowemu Pedagogjum w Lublinie, w okręgu**

do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

O K Ó L N I K

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 15/IV. 1930 r. Nr. O-8533/30

do P.P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państwowego Pedagogjum w Lublinie

w sprawie „Tygodnika Emigranta Polaka”.

Nawiązując do okólnika Kuratorium z dn. 25.III 1930 r. Nr. O-5665/30, (Dz. Urz. Kuratorium Nr. 4 (16), poz. 48) zawiadamiam, że „Tydzień Emigranta Polaka” odbędzie się w dniach od 9 do 15 czerwca b. r.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

B. (Szkolnictwo powszechne).

O K Ó L N I K

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 17/IV. 1930 r. Nr. I. 8870/30

do Panów Inspektorów Szkolnych, kierownictw i nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych w Okręgu

w sprawie wycieczek szkolnych.

Nie ulega wątpliwości, że dobrze a celowo w ciągu lat pobytu ucznia w szkole organizowane wycieczki szkolne są poważnym środkiem osiągnięcia należytego jego rozwoju i wyrobienia.

Gdzie sprawa wycieczek szkolnych właściwie jest postawiona, rozumiana i realizowana, widzi się rychło dodatnie wyniki, które pobudzają organizatorów do dalszych wysiłków na tym polu.

Są to jednak naogół objawy sporadyczne.

O ile wogóle wycieczki szkolne się urządza, organizuje się je dorywczo, bez wyraźniejszego planu i przygotowania. Małe też jest zazwyczaj współdziałanie rodziców, których nie usiłuje się tym tak ważnym odcinkiem pracy szkolnej zainteresować.

Z powyższych względów oraz z uwagi na nadchodzące pory roku polecam zorganizowanie wycieczek szkolnych gruntownie rozważyć i uczynić w miarę możliwości wszystko, by młodzieży nie pozbawiać sposobności poznania naszego kraju.

Poszczególne cele wycieczkowe mogą być oczywiście różnorodne, zależnie od warunków, jednak nie należałoby się ograniczać wyłącznie do poznania pewnych tylko krajobrazów, miejscowości, zabytków czy muzeów, lecz—co z naciskiem podkreślam—celem wycieczek szkolnych winny być

również wzorowo zorganizowane gospodarstwa rolne, szkoły rolnicze, zawodowe, stacje doświadczalne i t. p., co przyczyni się niewątpliwie do koniecznego zainteresowania młodzieży stanem i rozwojem tego działu pracy społecznej i oświatowej.

Nie może być szkoły, w którejby nic w tym względzie w ciągu pobytu ucznia w szkole nie zrobiono. Ułożenie sobie w pracy szkolnej specjalnego planu wycieczkowego, rozłożonego na kilka lat a realizowanego w roku kalendarzowym, nasuwa się jako konieczność.

Podczas wizytacji zechcą panowie Inspektorzy baczną i na to zwrócić uwagę, czego również nie omieszkają uczynić Okręgowi Wizytatorzy Szkół.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

63.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

z dnia 18/IV 1930 r. Nr. I. 9008/30.

do Panów Inspektorów Szkolnych, Kierownictw i Nauczycielstwa Publicznych Szkół Powszechnych w Okręgu

w sprawie właściwego skierowywania młodzieży.

Corocznie poważna ilość młodzieży opuszcza publiczne szkoły powszechne. Część jej kształci się dalej, część idzie do zawodów praktycznych lub pozostaje w domu.

Wiąże się z tem niezwykle poważne zagadnienie skierowywania młodzieży na właściwą drogę, pomocy czy choćby tylko rady. Tymczasem, jak uczy obserwacja i doświadczenie, w większości wypadków młodzież ta pozostawiona jest wyłącznie sobie, bez kierunku i wyraźnego starania, by w tak ważnym momencie nie zagubić tkwiących w niej wartości, zdobytych czy rozwiniętych w szkole.

Nic też dziwnego, że decyduje tu przypadkowość a nie czynniki do tego powołane.

Jest moralnym obowiązkiem szkoły w porozumieniu z kołami rodzicielskimi poinformować dokładnie młodzież, gdzie i jakie są szkoły, jakie tam są warunki pracy i utrzymania. Rada i pomoc udzielana młodzieży winna oprzeć się na poznaniu dyspozycji psychicznych jednostki i jej warunków materialnych. W tych wypadkach obowiązkiem szkoły jest nie czekać na ewentualne zapytania ze strony rodziców i młodzieży, lecz zgóry obmyślić plan zwracania wychowanków we właściwym kierunku, co odnosi się szczególnie do jednostek zdolniejszych i pracowitych.

Typy szkół średnich, matematyczno-przyrodniczy i humanistyczny, zakłady kształcenia nauczycieli i różne szkoły zawodowe umożliwiają młodzieży wcale dokładny wybór dobrej drogi kształcenia się. Chodzi o to, aby wybór ten nie należał wyłącznie od zachcianek i nieuzasadnionych często zamierzeń rodziców, lecz od rzeczowych wskazówek nauczycieli i wychowawców.

Tymczasem z małemi wyjątkami dzieje się inaczej. Smutny jest fakt, iż męskie szczególnie zakłady kształcenia nauczycieli z trudem kompletują z początkiem roku szkolnego kurs pierwszy, dostają materiał uczniowski zazwyczaj mało wartościowy umysłowo i częstokroć pod względem zdrowotnym nieodpowiedni.

A przecież od tego zależy stan naszej oświaty! Również smutny jest objaw, że do szkół rolniczych, dziś tak dobrze zorganizowanych, idzie niezwykle mały procent uczniów. Są tu natomiast wypadki odradzania ze strony nauczycielstwa.

Niemniej poważną i zasadniczą jest sprawa egzaminu absolwentów szkoły powszechnej do gimnazjum.

Jednostki odpowiednio uzdolnione do dalszych studjów gimnazjalnych winny znaleźć w nauczycielach szkoły powszechnej szczerych i oddanych doradców i opiekunów, gdyż w ten sposób decyduje się u podstaw o jakości naszej przyszłej inteligencji i o przyszłym ustroju szkolnym, co nauczycielstwu szkół powszechnych nie może być obojętne.

Dobra szkoła nie wypuści w świat wychowanka bez zorientowania go w możliwościach dalszej pracy nad sobą, bez porozumienia się z rodzicami, bez roztoczenia bodaj skromnej nad nim opieki. Czynią to niektóre szkoły powszechne, które prowadzą w tym celu nawet specjalne notatki. Chodzi o to, by czyniły to wszystkie. Dlatego polecam przed zakończeniem roku szkolnego sprawę tę uczynić przedmiotem obrad Rady Pedagogicznej, która winna obmyśleć dostateczne środki zrealizowania powyższych, ważnych i koniecznych postulatów. W związku z tem ukaże się w następnym Dzienniku Urzędowym wykaz wymienionych szkół na terenie naszego Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

C. (Szkolnictwo średnie ogólnokształcące).

64.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 10/IV. 1930 r. Nr. I. K. N. - 6907/30

do Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich w Okręgu

w sprawie „Poradnika”.

Nakładem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyszedł z druku drugi zeszyt „Poradnika w sprawach nauczania i wychowania oraz administracji w szkołach średnich ogólnokształcących i w seminarjach nauczycielskich”. Państwowe gimnazja i państwowe seminarja nauczycielskie otrzymują bezpośrednio w Ministerstwa po 2 egzemplarze wspomnianego zeszytu, gimnazja i seminarja prywatne mogą nabywać „Poradnik” w księgarni Książnica-Atlas T.N.S.W., Warszawa, Nowy Świat 59, w cenie po 2 50 zł. za egzemplarz.

W myśl zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 marca 1930 r. Nr. II-6687/30 polecam, aby Dyrekcje wpłynęły na zaznajomienie się nauczycielstwa z treścią „Poradnika“, a omówieniu zagadnień, poruszonych w referacie Stefana Błachowskiego „O fazach rozwoju psychicznego młodzieży“, drukowanym w tymże zeszycie, poświęciły specjalne posiedzenie Rady Pedagogicznej.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. E. Nowicki.*

65.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Kurator Okręgu Szkolnego zwolnił na własną prośbę:

1) *Wandę Wiciejewską*, urzędniczkę X st. st. z dniem 30 kwietnia 1930 roku (Nr. O. 2284/30 dn. 4 IV.1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego powierzył czynności praktykanta w Kuratorjum:

1) *Władysławowi Salwowskiemu*, tymczasowemu nauczyc. państw. seminarjum nauczyc. męskiego w Siedlcach na czas od 15 marca do 31 sierpnia 1930 roku (Nr. I. K. N. 6264/30 z dn. 27.III.1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł w stan spoczynku:

1) *Adolfa Sipaytę*, urzędnika IX st. st. z dniem 31 maja 1930 r. (Nr. O. 1509/30 z dnia 8.II.1930 r.).

Szkolnictwo średnie.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł w stan spoczynku:

1) *Ks. Stanisława Wójcika*, nauczyciela gimnazjum państwowego im. Władysława Jagiełły w Krasnymstawie, z dniem 30 września 1930 r. (Nr. II. 3665/30 z dn. 20.II. 1930 r.).

Ministerstwo W. R. i O. P. dekretem z dnia 20.II.1930 r. Nr. II. 1785/30 przenieśli z dniem 1 kwietnia 1930 r.:

1) *Wiktora Ambroziewicza*, dyrektora gimnazjum państwowego im. St. Czarnieckiego na równorzędne stanowisko do gimnazjum państwowego im. Stefana Batorego w Warszawie (Nr. II. 4481/30 z dn. 26.III.1930 r.).

Inspektorowie Szkolni.

Ministerstwo W. R. i O.P. zamianowało dekretem z dn. 12.III.1930 r. Nr. II. 5232/30.

1) *P. Franciszka Mittka*, prow. zast. inspektora szkolnego w Miechowie, prowizorycznie inspektorem szkolnym w Siedlcach (Nr. I. 6480/30 z dn. 22.III.1930 roku).

Szkolnictwo powszechne.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł na własną prośbę:

1) *Anielę Nodzeńską*, nauczycielkę 3-kl. publ. szkoły powsz. w Proszowicach, pow. miechowskiego, do 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Zamościu z dniem 1 maja 1930 r. (Nr. I. 7561/30 z dn. 3.IV.1930 r.).

2) *Jana Niemczyka*, nauczyciela 7-kl. publ. szkoły powsz. w Janowie Podlaskim, do 7-kl. publ. szkoły powsz. w Żelechowie, pow. garwolińskiego z dniem 1 kwietnia 1930 r. (Nr. I. 4965/30 z dn. 17.III.1930 r.).

Kurator Okręgu Szkolnego rozwiązał stosunek służbowy z powodu samowolnego uchylecia się od obowiązków służbowych:

1) z *Marją Szczawińską*, tymcz. nauczycielką publ. szkoły powszechnej w Ługowie-Ozarowie, pow. lubelskiego z dniem 1 marca 1930 r. (Nr. I. 4574/30 z dn. 29.III.1930 r.

2) z *Ireną Sokalską*, nauczyc. publ. szkoły powszechnej w Żółkiewce, powiatu krasnostawskiego z dniem 20 lutego 1930 r. (Nr. I. 6717/30 z dn. 22.III.1930 r.).

Z m a r i i:

Ś. p. *Stanisław Marecki*, etatowy woźny Państwowego Pedagogjum w Lublinie w dniu 18 lutego 1930 r.

66.

K O M U N I K A T Y.

W sprawie wymagań przy egzaminie wstępnym na grupy metodyczno-pedagogiczną i fizyko-chemiczną W. K. N.

Podaje się do wiadomości interesowanych, że Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 10 kwietnia 1930 r. Nr. II.—8109/30 ustaliło następujący zakres wymagań przy egzaminie wstępnym na W. K. N.:

Dla grupy metodyczno-pedagogicznej.

Kandydata obowiązuje znajomość podstawowych zasad nauczania oraz zabiegów metodycznych w zakresie pierwszych lat nauczania w szkole powszechnej. Wskazany podręcznik, n p L. Żeleńska. *Metodyka pierwszych lat nauczania*. Nasza Księgarnia. Warszawa.

Pozatem kandydat winien się wykazać przestudjowaniem jednej z niżej wymienionych książek:

1) J. W. Dawid, *Inteligencja, wola i zdolność do pracy*. Nasza Księgarnia. Warszawa. III wyd. 1927.

2) Ed. Claparède, *Psychologia dziecka i pedagogika eksperymentalna*, Nasza Księgarnia. Warszawa 1927.

3) W. Zionkowski, *Psychlogja dziecięctwa*. Książnica Atlas. Lwów—Warszawa 1929.

4) J. Piaget, *Mowa i myślenie u dziecka*. Lwów — Warszawa. 1929. Książnica.

5) St. Szuman, *Sztuka dziecka*. Książnica Atlas. Warszawa.

Kandydaci będą również poddani egzaminowi, sprawdzającemi uzdolnienie muzyczne i rysunkowe w stopniu, potrzebnym do prowadzenia nauki śpiewu i rysunku w niższych oddziałach szkoły powszechnej.

Dla grupy fizyko-chemicznej.

1. Kadydata obowiązuje znajomość przepisaneho programu szkoły powszechnej z zakresu przyrody martwej oraz metodyki nauczania przyrody martwej w szkole powszechnej, zdobyta na podstawie co najmniej jedno-roczonej praktyki w tej dziedzinie.

2. Kollokwjum z przyrody martwej na podstawie ogólnego zakresu, objętego programem seminarjum nauczycielskiego uwzględni przede-

wszystkiem *zjawiska ciepłe*. Przygotowanie w zakresie tych ostatnich zjawisk winien kandydat zdobyć zarówno przez lekturę jako też na drodze laboratoryjnej: przez ćwiczenia z użyciem najprostszycy pomocy naukowych (termometr od 20° C. do 110° C., garnki emaljowane różnej wielkości z godsondarstwa kuchennego, prymus lub maszynka spirytusowa).

Podręczniki: Jarosław Chełmiński: Fizyka, Władysław Michalski: Przyroda martwa.

W sprawie wydawnictwa albumu „Pomniki Bojowników o niepodległość 1794 — 1863”.

Staraniem oraz nakładem Ministerstwa Robót Publicznych został wydany album pod tytułem „Pomniki bojowników o niepodległość 1794—1863”.

Myślą przewodnią tego wydawnictwa było zebranie dokumentów, świadczących o tem, w jaki sposób naród uczcił pamięć zasłużonych bojowników o wolność Polski.

Album składa się z pięciu rozdziałów według epok walk niepodległościowych kościuszkowskiej, napoleońskiej, rewolucji listopadowej, okresu walk 1846 — 1848 i powstania styczniowego.

Album zawiera liczny dział zdjęć fotograficznych (335) okazałych pomników, grobowców, tablic pamiątkowych ku czci powstańców i żołnierzy polskich epoki minionej, uzupełniony planami orjentacyjnymi położenia (66) mogił i miejscowości, w których rozegrały się walki.

Do każdego rozdziału jakoteż do całego dzieła wyczerpujące wstępy napisał prof. Henryk Mościcki.

W każdym wstępie podany jest krótki rys historyczny danej epoki. Osobny dział stanowią „objaśnienia” do ilustracji, w których zamieszczone są krótkie wzmianki o działalności i zasługach bojowników.

Album wykonany na papierze kredowym ilustracyjnym składa się z 325 stron, oprawiony jest w płótno angielskie z napisem wyciśniętym na okładce złotemi literami.

Celem uprzystępnienia nabycia albumu dla urzędów i urzędników państwowych naznaczona została cena możliwie niewysoka stanowiąca część zwrotu kosztów poniesionych przy opracowaniu wydawnictwa.

Po cenie ulgowej można nabyć album w bibliotece Ministerstwa Robót Publicznych, ul. Kredytowa 9—VI piętro, dokąd należy kierować zamówienia albumów.

Cena ulgowa egzemplarza na papierze kredowym 26 zł.

„ „ „ „ „ „ ilustracyjnym 21 „

Ogólna sprzedaż wydawnictwa została powierzona księgarni „Ossolineum” Warszawa, Nowy Świat Nr. 69.

Powyższe podaję do wiadomości oraz zachęcam do nabycia wspomnianego albumu.

Lublin, dnia 9 kwietnia 1930 r. Nr. O. 7494/30.

Kuratorjum zwraca uwagę na wydaną przez Instytut Bałtycki książkę p. t. „Obrona Pomorza”, zawierającą szereg wybitnych prac przedstawicieli życia gospodarczego z p. Ministrem Przemysłu i Handlu inż. E. Kwiatkowskim na czele, a poświęconą zagadnieniom polskiej polityki morskiej, portów, handlu morskiego i innym sprawom, związanym z dostępem Polski do morza.

Ponieważ sprawa dostępu do morza jest jednym z naszych najważniejszych zagadnień politycznych i gospodarczych i nie może być pomijana w nauce szkolnej, dlatego książka ta może oddać bardzo cenną usługę przy nauce o Polsce współczesnej, tem bardziej, że wszystkie wspomniane wyżej zagadnienia omówione w niej zostały w sposób przystępny.

Książka jest do nabycia w składzie głównym księgarni Gebethnera i Wolffa w Warszawie (ul. Zgoda 12) w cenie 20 zł. za egzemplarz.

W sprawie nabywania węgla w spółdzielni „Węglówka”.

Kuratorjum zwraca uwagę na komunikat Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. I Prez. 1420/30 (Dz. Urz. Min. Nr. 3/30 str. 97) w sprawie nabywania węgla na dogodnych warunkach przez wszystkie urzędy państwowe i szkoły.

Żeńska Szkoła Mleczarsko-Serowarska w Szafarni Centralnego T-stwa Organizacji i Kółek Rolniczych.

W dniu 1-ym września 1930 r. rozpoczyna się rok szkolny w Żeńskiej Szkole Mleczarsko-Serowarskiej w Szafarni.

Kurs maślarski trwa 6 miesięcy.

Kurs maślarsko-serowarski 11 miesięcy.

Kurs laborantek 2 lata

Na kurs maślarski i maślarsko-serowarski przyjmowane są kandydatki z ukończoną 7 oddz. szkołą powszechną lub szkołą rolniczą.

Na kurs laborantek kandydatki ze świadectwem 6 kl. gimnazjalnych.

Pozatem do podania o przyjęcie do szkoły kandydatki winny załączyć:

1. Świadectwo z ukończenia 16 lat życia.
2. Świadectwo moralności wydane przez urząd gminy lub parafjalny.
3. Świadectwo z odbycia praktyki mleczarskiej.
4. Świadectwo lekarskie stwierdzające stan zdrowia kandydatki.
5. W razie jeżeli kandydatka nie jest pełnoletnia—zezwozenie rodziców oraz zobowiązanie do uiszczania przewidzianych opłat.

Opłata za naukę wynosi zł. 200.— rocznie, płatna zgóry oraz jednorazowo wpisowe złotych 10.— przy przyjęciu na kurs. Pozatem za internat uczennice wpłacają po złotych 80.— miesięcznie zgóry.

Podania wraz z wymienionymi załącznikami należy przysyłać do 1-go sierpnia do Dyrekcji Szkoły w Szafarni, poczta Golub — Pomorze.

U w a g a: Kandydatki na kurs nie posiadające praktyki mleczarskiej mogą odbyć praktykę w mleczarni szkolnej w Szafarni w czasie od 1-go kwietnia 1930 roku.

II. Część nieurzędowa.

J. Komornicka.

„O piękno mowy polskiej”.

„Każdy naród język swój i sprawy swe zdobić się stara, jak najlepiej może” pisał już w XVI w. Mikołaj Rej, przypisując rozwojowi rodzimego języka tak wielkie znaczenie, iż bez jego udoskonalenia i upiększenia nie wyobrażał sobie pełni narodowego życia.

I słusznie. Język bowiem jest wyrazicielem uczuć, pragnień i dążeń każdej jednostki, a więc i rzecznikiem kultury całego narodu. Im czystszy, doskonalszy, piękniejszy będzie język, tem pełniejszy będzie duchowy rozwój społeczeństwa.

Niestety, jakże niewiele jednostek w Odrodzonej Polsce pamięta o tym obowiązku, którego spełnienie powinno być jednym z ważniejszych wskazań naszego wykształcenia.

Posłuchajmy gwaru naszego ludu, posłuchajmy języka sfer rzemieślniczych, posłuchajmy sposobu wyrażania się przeciętnego inteligenta, a co gorzej, posłuchajmy pilnie mowy, używanej w naszych uczelniach, wreszcie zwróćmy uwagę na język naszych czasopism, a wówczas dopiero zauważymy, ile we współczesnej naszej mowie obcych naleciałości, ile błędów językowych.

Jakże mało kto z nas dba o unikanie błędów gramatycznych (2 przypadki po przeczeniu; formy osobowe, czy rzeczowe przymiotników, zaimków, czasowników; zgoda rządu); o czystość mowy („rekompensata”, „konwenjować”, „replika”); o prawidłową budowę zdań.

Jakże chętnie tworzymy różne dziwolągi językowe (doktorostwo, Antoniostwo)! A gdzie dbałość o piękno naszej mowy, tak bogatej, tak dostojnej swą zewnętrzną szatą?

Mógłby mi ktoś zarzucić, że zbyt nikła to sprawa wobec gorączkowego tętna współczesnego życia i tysiącznych potrzeb, jakie społeczeństwo polskie ma do spełnienia, że trudno zwracać uwagę na takie, jakby się pozornie zdawało drobnostki, by dobrowolnie utrudniać szybki bieg myśli ludzkiej.

Nie zapominajmy jednak, że z pozornie małych rzeczy, powstają wielkie, że to, co chwilowo wydaje się drobnostką w życiu współczesnym, w przyszłości może odbić się poważnym echem na całokształcie życia polskiego. Nie zapominajmy, że mowa to „skarb wielki”, którego znaczenie najsilniej może odczuliśmy w okresie niewoli, z którego bogactw czerpaliśmy pełną dłońią, który był naszym puklerzem, naszą „arką przysmierza między dawnymi, a młodszymi laty”. Czy skarb ten zechcemy obecnie dobrowolnie ubożyć?

Czy będzie obojętnem dla nas, że wszystkie współczesne narody, ba, nawet komuniści, zabierają głos w sprawach językowych, domagając się „odchwaszczenia” mowy najszerzych warstw społeczeństwa?

Sądzę, że czas, aby myślący ogół polski zastanowił się nad tem zagadnieniem, aby częściej odzywały się głosy, poruszające tę sprawę, aby nie tylko językoznawcy bołeli nad tem, że przez dobrowolne ubożenie mowy, ubożeje kulturalny dorobek polski, że niewykorzystywanie pełni bogactwa językowego, to umniejszanie dobra narodowego, ale żeby zdawali sobie z tego sprawę i inni.

Myślę, że w pierwszym rzędzie powinno o tem pomyśleć nauczycielstwo i wyzbyć się czempredziej tej całkowitej obojętności wobec poczucia piękna mowy, wobec twórczej siły, jaką niewątpliwie i w tym kierunku tkwi w duszy każdego dziecka.

Nie tylko więc zwracanie uwagi na unikanie błędów, na przestrzeganie czystości, na prawidłową budowę zdań, ale jednocześnie odtworzenie przed młodzieżą nieprzebranego źródła bogactwa językowego, piękna formy arcydzieł naszego piśmiennictwa, podkreślenie znaczenia języka dla całokształtu życia kulturalnego państwa winno stać się naszym obowiązkiem. Wówczas młodzież w książce nie tylko będzie szukała niezawsze zdrowej fabuły, ale zrozumie, że wartość dzieła polega i na przestrzeganiu piękna formy; zrozumie, że piękna wszędzie należy się domagać; że piękno obok dobra jest nieodzownym czynnikiem harmonijnego współdziałania, że umieć patrzeć na piękno, to naprawdę cecha kulturalnej wyższości, to wzniesienie się jednostki „ponad poziomy”.

Marjan Pęczalski.

Przyczynek do sprawy wychowawczego oddziaływania na młodzież szkolną.

W poszukiwaniu nowych dróg i środków wychowawczego oddziaływania na młodzież szkolną stwierdziłem na podstawie praktyki, jako Dyrektor Państwowego Gimnazjum im. Ks. A. Czartoryskiego w Puławach, że jednym z bardzo wydatnych i wskazanych czynników wychowawczych jest wpływ na ambicję uczniów — nie tylko indywidualną, lecz i zbiorową, — oraz rozbudzanie w nich szlachetnej moralnej emulacji. Czynniki ten — (w ramach stosowanego w gimnazjach systemu klasyfikacyjnego) — starałem się wykorzystać w ten sposób, że dla każdej klasy obliczam za każdy okres roku szkolnego średnią arytmetyczną, t. j. przeciętną dla wszystkich uczniów danej klasy ocenę okresową ze sprawowania, a także % uczniów (dla każdej klasy osobno), nie mających za dany okres ocen niedostatecznych.

W ostatnim, t. j. IV-ym okresie, prócz tego oblicza się jeszcze % uczniów promowanych.

Po zakończeniu każdego okresu, po odpowiednim przemówieniu w każdej klasie osobno, wypisuję na tablicy (z odpowiednimi wyjaśnieniami) i dyktuję uczniom zestawienie porównawcze przeciętnych okresowych ocen dla poszczególnych klas w zestawieniu z okresem ubiegłym.

Np. za ostatni okres ubiegłego roku szkolnego zestawienie takie dla tutejszego Gimnazjum (podyktowane i omówione w klasach) przedstawiało się w sposób następujący:

	Średnia przeciętna ocena ze sprawowania	Zmiana tej oceny w porównaniu z okresem ubiegłym	% uczniów nie mających ocen niedostatecznych	Zmiana tego % w porównaniu z okresem ubiegłym	% uczniów promowanych	Zmiana tego % w porównaniu z końcem roku szkolnego ubiegłego
Dla I-ej klasy	4,9	+ 0,4	66,7%	+ 39,5%	87,9%	- 8,7%
Dla II klasy .	4,3	+ 0,2	56%	+ 38,9%	92,7%	+ 10,9%
Dla III klasy .	4,2	+ 0,1	68,2%	+ 38,2%	93,2%	+ 12,2%
Dla IVa kl. (*)	4,9	+ 0,08	79%	+ 44,9%	95,4%	+ 11%
Dla IVb kl. (**)	4,9	+ 0,1	56,8%	+ 43,3%	100% (1)	nie było tej klasy w roku ubiegłym
Dla V klasy .	4,4	+ 0,1	83%	+ 69%	97,2%	+ 8,7%
Dla VI klasy .	4,5	- 0,05	66,7%	+ 45,4%	95%	+ 20%
Dla VII klasy.	4,96	+ 0,16	97%	+ 40%	100%	+ 24,2%
Dla VIII klasy	5	0	100%	0%	84,6% (2)	- 2%
Średnia ocena dla całego Gimnazjum	4,67	+ 0,13	74,8%	+ 39,9%	94%	+ 10%
Średnia ocena dla całego Gimnazjum rok temu	4,66		59,4%		84%	

- UWAGI: (*) Klasa IVa złożona z wychowalców miejscowego Gimnazjum.
(**) Klasa IVb eksperymentalna — złożona z absolwentów 7-io klasowych szkół powszechnych.
(***) Ocenę „bardzo dobrą” oznacza liczba 5
„dobra” „ ” 4
„dostateczną” „ ” 3
„niedostateczną” „ ” 2
- (1) Wynik dla eksperymentalnej klasy IVb bardzo pomyślny. Zawdzięcza go klasa wielkiej pilności i staranności. Charakterystyczny jednocześnie objaw, że % uczniów bez ocen niedostatecznych jest w tej klasie stosunkowo bardzo niski (choćby w zestawieniu z klasą IVa).
- (2) % uczniów promowanych w klasie VIII oznacza % abiturjentów, którzy otrzymali matury.

Gdy wytłumaczy się w ten sposób poglądowy wszystkim uczniom w szkole, że zmniejszenie oceny okresowej — (ze sprawowania lub z postępów) — jednemu uczniowi (za jakiś wykroczenie lub zaniedbanie) przynosi ujmę — przy obecnym systemie — nie tylko jemu samemu, lecz i opinii całej klasy, a nawet i całego Gimnazjum (obniżając ogólną przeciętną ocenę ze sprawowania i % uczniów uczących się dobrze), — wówczas nawet i gorsi uczniowie będą na przyszłość hamować swe wybyki lub

opieszalność — przez sam wstyd i ambicję oraz przez wzgląd koleżeński na nieobniżanie opinii całej klasy. W ten sposób w psychice każdego ucznia wyrabia się stopniowo zdrowa refleksja, uczucie społeczne i świadomość odpowiedzialności za swe czyny. Powstaje też prawdziwa i dobrze zrozumiana solidarność koleżeńska, w imię której jednostki rozwichrzone lub opieszale pomału nabierają opanowania i pilności wobec potrzeby liczenia się z dobrem ogółu kolegów. Ogólny poziom sprawowania i pilności uczniów w szkole zaczyna stopniowo się podnosić.

Z drugiej strony i organy samorządu uczniowskiego (przewodniczący klasy, t. zw. wydziałowi, a nawet i dyżurni) mają teraz możliwość skuteczniejszego oddziaływania moralnego na współkolegów w imię solidarnego hasła zbiorowej odpowiedzialności. Opiekuni klasowi w swej roli wychowawców zyskują również przez to potężny atut w ręku, mogąc teraz odwoływać się i przemawiać do ambicji całej klasy i wytwarzając w ten sposób w szkole pożądaną atmosferę wychowawczą.

W poważnym i nastrojowym momencie, gdy Dyrektor Gimnazjum wypisuje na tablicy i omawia porównawcze zestawienie przeciętnych ocen okresowych, obliczonych dla poszczególnych klas, wszyscy uczniowie w klasie z ogromnym zainteresowaniem śledzą przedstawiane wyniki i z wielką satysfakcją stwierdzają, która klasa zdobyła najwyższą ocenę ze sprawowania, która ma największy % uczniów dobrze uczących się albo największą procentową ilość uczniów promowanych. Przewodniczący klasy z dumą i radością stwierdza, a następnie notuje w specjalnie prowadzonej kronice klasowej, że klasa zdobyła np. co do oceny ze sprawowania I-e miejsce, a II-ie np. co do procentowej ilości uczniów bez niedostatecznych postępów. Wystarczy raz obserwować podobne nastroje i odruchy psychiczne uczniów w klasach, by przyjść do przekonania, że powyższy sposób charakteryzowania co okres poszczególnych klas zbiorowymi przeciętnymi ocenami ze sprawowania i z postępów oraz wspólne omawianie z klasami osiągniętych wyników może się stać w ręku pedagoga bardzo skutecznym i wysoce dodatnim czynnikiem wychowawczego oddziaływania szkoły na młodzież.

Prócz tego dostarcza ten system obfitego i żywego materiału do ciekawych naukowych zastosowań praktycznych, o które tak nam chodzić powinno w myśl pedagogicznej zasady łączności nauki z życiem realnym, a zwłaszcza z życiem samej młodzieży, — mianowicie: — wszyscy uczniowie Gimnazjum od klasy IV-ej do VIII-ej włącznie w specjalnych zeszytach z papierem t. zw. milimetrowym sporządzają co okres cztery wykresy, przedstawiające graficznie oceny okresowe ze sprawowania i % uczniów bez postępów niedostatecznych oraz zmiany tych charakterystycznych liczb — jako funkcje poszczególnych klas.

Niezależnie od wyżej opisanych walorów natury pedagogicznej i praktyczno-naukowej — otrzymana statystyka, prowadzona systematycznie co okres z roku na rok, ma dla danego zakładu naukowego wielkie znaczenie, jest bowiem wyraźnym wykładnikiem jego rozwoju.

Z prasy wojewódzkiej.

Coraz ładniej zarysowuje się czasopismo, będące wspólnym wydawnictwem Zarządów Okręg. Lubelskiego, Poleskiego i Wołyńskiego Związku Pol. Nauczyc. Szkół Powszechn., *Ognisko Nauczycielskie*, którego trzeci zeszyt przynosi między innymi ciekawe artykuły: „Świetlice dziecięce, jako czynnik wychowawczy“, „Gimnastyka w sali szkolnej“, „Sprawozdanie z wystawy exlibrisów słowiańskich w Lublinie“ i t. p.

W Nr. 3 *Gazety Powiatu Łukowskiego* znajdujemy charakterystyczne „Reminiscencje z kursu społeczno-rolniczego w Nałęczowie“ (dn. 3.II — 8.II b. r.), których autorem jest jeden z uczestników, a które wskazują, jak dużą wartość mają tego rodzaju kursy. W tym samym również N-rze jest aktualny artykuł dyskusyjny p. t. „Konferencje rejonowe“, który powinien przyczynić się do wypowiedzenia się nauczycielstwa w sprawie nader żywotnego zagadnienia.

W Nr. 6 *Głosu Międzyrzeckiego* poruszono dwie aktualne sprawy: „Rola organizacji społecznych“ oraz „Co grać w zespołach amatorskich na wsi?“. Winny one zwrócić uwagę osób, interesujących się temi sprawami.

Nr. 10 *Zwierciadła chełm.* umieszcza memoriał, przesłany Sejmikowi Powiatowemu przez Oddział Związku Pol. Naucz. Szkół Pow. w Chełmie, zawierający bogate dane, dotyczące stanu szkół powszechnych.

Jak widać z podanych cyfr, samorząd staje wobec b. poważnego zagadnienia, którego nie wolno zlekceważyć, jeśli powszechne nauczanie w Polsce nie ma być fikcją tylko. W tym samym Nr. znajdujemy krótkie sprawozdanie z działalności oświatowej nauczycielstwa w gm. Olchowiec, stwierdzające, iż i na terenie powiatu chełmskiego nauczycielstwo czyni duże wysiłki, by ożywić ruch kulturalno-oświatowy.

J. K.

Nowe wydawnictwa.

Dotkliwy szczególnie dla nauczycielstwa brak praktycznych wskazówek, dotyczących organizacji bibliotek szkolnych, został usunięty przez wydaną nakładem Polskiego T-wa Wydawców Książek broszurę J. Filipkowskiej-Szemplińskiej „Organizacja Bibliotek Szkolnych“ z przedmową H. Radlińskiej.

Autorka broszury to kierowniczka biblioteki dla dzieci i młodzieży T-wa Bibliotek Publ. w Warszawie, pełna zapału i umiłowania pracy, której się oddaje. Stąd też z kart książeczki, prócz całego szeregu praktycznych wskazówek, uzupełnionych dokładnymi rysunkami, wieje głębokie ukochanie dziecka i książki, która ma kształcić jego myśl i serduszko.

Dlatego książeczka ta będzie miała wielką wartość przede wszystkim dla wychowawców—nauczycieli, dla których stosunek młodzieży do książki nie może być obojętny.

Kilka słów wstępu znanej działaczki społecznej H. Radlińskiej uzupełnia wartość tego pożytecznego wydawnictwa.

J. K.

Komunikaty.

Nr. 14 organu T-wa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych *Prze-
gląd Pedagogiczny* jest całkowicie poświęcony sprawozdaniu T. N. S. W.
za rok 1929/30.

Bogata treść tego zeszytu, urozmaicona wykresami i odbitkami foto-
grafij, niewątpliwie zainteresuje zarówno członków T. N. S. W., jak
i sympatyków.

W Nr. 14-ym czasopisma *Flota Narodowa* ukazał się artykuł, zawie-
rający szereg niezgodnych z prawdą informacji odnośnie działalności Ko-
mitetu Floty Narodowej i atakujący mnie, jako Sekretarza Generalnego
tego Komitetu. Jak wynika z treści tego artykułu punktem wyjścia, zawar-
tej w nim napaści, jest zakwestjonowanie przez Komitet Floty Narodowej
prawa wydawcy czasopisma wspomnianego, p. Radosława Krajewskiego
do używania nazwy „Flota Narodowa“. Zakwestjonowanie to znalazło swój
wyraz w powództwie, jakie wytoczył przed Sąd Okręgowy w Warszawie
(Wydział XI-ty Cywilny) radca prawny Komitetu Floty Narodowej, Mec.
St. Urbanowicz przeciwko p. Radosławowi Krajewskiemu o uznanie wy-
łącznego prawa Komitetu Floty Narodowej do nazwy „Flota Narodowa“
i — w związku z tem — o zakazanie używania tej nazwy p. Krajewskiemu.
Obecnie cała ta sprawa znajduje się w toku procesu przed Sądem Rzeczy-
pospolitej. Przed prawomocnym wyrokiem — nikt nie ma prawa przesądzać
słuszności, czy niesłuszności stanowiska Komitetu Floty Narodowej.

Sprawa powyższa została wytoczona m. in. dlatego, że zostało stwier-
dzone, iż w całym szeregu wypadków rozmaite osoby, firmy i grupy spo-
łeczne, złudzone nazwą czasopisma i w błędnym mniemaniu, że popierają
akcję Komitetu Floty Narodowej, wpłacały akwizytorom czasopisma „Flota
Narodowa“ znaczne sumy pieniężne pod postacią należności za ogłoszenia,
nie zdając sobie sprawy, że popierają przedsiębiorstwo prywatne, nic
wspólnego nie mające z Komitetem Floty Narodowej. W ten sposób fun-
dusze, przeznaczone w istocie na akcję Komitetu Floty Narodowej — do
Komitetu tego nie dochodziły.

Co do ataków na moją osobę, to uważam, że polemizowanie z po-
dobnymi napaściami uwłaczałoby mojej godności i pozostawiam je bez
odpowiedzi.

Sekretarz Generalny Kom. Fl. Nar.

Gen. M. Zaruski.

K O N K U R S

Rada szkolna powiatu lubelskiego ogłasza konkurs:

1) na posadę kier. szkoły 7-klasowej (szkoła—pomnik) w Jastkowie, połączonej z kursem gospodarstwa wiejskiego. (Sad, ogród warzywny, pasieka, wzorowa obora wiejska, chlew, kurnik i t. p.).

Od kierownika szkoły poza świadectwem W. K. N. wymagane są kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa wiejskiego (6 morgów).

Szkoła leży przy szosie—komunikacja autobusowa z Lublinem. Budynek własny, nowo-wzniesiony, z mieszkaniem dla kier. szkoły i nauczycieli.

2) na posadę nauczycielki szkoły powyższej. Wymagane ukończenie szkoły (kursu) gospodarstwa kobiecego.

Mieszkanie w budynku szkolnym.

3) na posadę kier. szkoły 7-klasowej w Bystrzejowicach. Budynek własny, nowo-wzniesiony, przy szosie Lublin — Piaski, z mieszkaniem dla kier. szkoły i nauczycieli. Połączenie autobusowe z Lublinem.

4) na posadę kier. szkoły 7-klasowej w Biskupicach. Budynek własny, nowo-wzniesiony, z mieszkaniem kier. szkoły, 3 km. od stacji kolejowej.

5) na posadę nauczyciela z W. K. N. śpiewu i gimnastyki w szkole 7-klasowej w Wólce, (odległej 4 km. od Lublina).

6) na posadę nauczycieli szkół 7-klasowych w Jastkowie, Milejowie, Bychawie, Wzgórzu, Puhaczowie, Bystrzejowicach, Biskupicach, Motyczu wsi, Kielczewicach Dolnych.

Pierwszeństwo zastrzeżone dla nauczycieli z Wyższym Kursem Nauczycielskim.

We wszystkich miejscowościach wzniesione są własne budynki szkolne.

W szkołach w Milejowie, Jastkowie i Bystrzejowicach przewidziane są w budynku szkolnym mieszkania dla nauczycieli.

Podania wnosić należy do dnia 15 czerwca br. drogą służbową na ręce Inspektora szkolnego w Lublinie.

Przewodniczący Rady Szkolnej Powiatowej w Lublinie
Fabijanowski.

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedynczy 60 gr.
Konto P. K. O. 30.617. Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorjum Szkolne.
